

DEMICOM

MITTUNIVERSITETET

DEMICOM

Årsredovisning 2019

DEMICOMs årsredovisning 2019

Diarienummer: MIUN 2020/953

Kontaktperson: Ingela Wadbring, ingela.wadbring@miun.se

www.miun.se/demicom

Innehåll

DEMICOMs centrumledning.....	4
Detta är DEMICOM.....	5
Hur arbetar DEMICOM?.....	6
Året i korthet.....	7
Forskningsprojekt 2019.....	8
Paolo Mancini ny hedersdoktor vid DEMICOM.....	11
Högre allmänna seminarier.....	12
På väg att bli licentiater och doktorer.....	13
Demicoms ledning.....	14
Medarbetare.....	15
Journalistik från ovan.....	20
Euroflections.....	21
Publikationer.....	25

DEMICOMs centrumledning:

Lars Nord lämnar över stafettpinnen till Ingela Wadbring

Hej Ingela, har du lust att ta över som centrumledare för Demicom 2019? Nu har jag haft det uppdraget i 13 år.

Hej Lars! Det låter spännande och roligt. Men måste man sitta i 13 år?

Det är nog inte att rekommendera, men det är ett intressant och omväxlande jobb så tiden går rätt fort.

Kan tänka mig det. Vad är det särskilt som är på gång i år då?

Vi gör en europeisk "Snabbtänkt" med mer än 70 utländska experter som kommenterar EU-valet. Sedan planeras en internationell konferens här om drönarjournalistik. Och så kommer den internationellt ledande medieforskaren Paolo Mancini att installeras som hedersdoktor.

Imponerande. Och det till det får man förstås lägga alla pågående forskningsprojekt, en strid ström av publiceringar och en hel rad spännande avhandlingsprojekt. Det här låter verkligen som något för mig! När kan jag ta över?

Så snart som möjligt. Jag har bara några träffar inbokade med högskoleministern och konstitutionsutskottet som jag vill fullfölja, sedan lämnar jag med glädje över stafettpinnen!

Bra, då tar jag nästa sträcka. Fast det blir nog inte i 13 år... om inte stora förändringar sker i pensionssystemet. Vi låter sträckan vara en öppen fråga!

Detta är DEMICOM

Inom forskningscentret DEMICOM forskar vi om demokrati och kommunikation i det digitala samhället. Forskningen är tvärvetenskaplig och rymmer forskargrupper och projekt som integrerar och berör journalistik, kriskommunikation, medieutveckling, organisationers kommunikation och politisk kommunikation.

Inom journalistik och medieutveckling analyseras studier av medieproducenter, innehåll och medieanvändare i ett föränderligt medielandskap; hur kunskap och information produceras, sprids och används och hur dessa processer påverkas av ekonomiska, teknologiska, politiska och organisatoriska förutsättningar.

Inom organisationers kommunikation; hur intern och extern kommunikation är relaterad till organisationers strategiska mål,

ledarskap och förändring; hur globalisering och kommunikationsteknologi påverkar kommunikationen och hur organisationer hanterar opinion och kriser relaterade till den egna verksamheten.

Inom politisk kommunikation och politisk journalistik studeras kommunikativa processer och relationer mellan politik, medier och medborgare med särskilt fokus på hur det digitala samhället påverkar kommunikationsstrategier, medieinnehåll och medieanvändning vid valrörelser och dramatiska händelser.

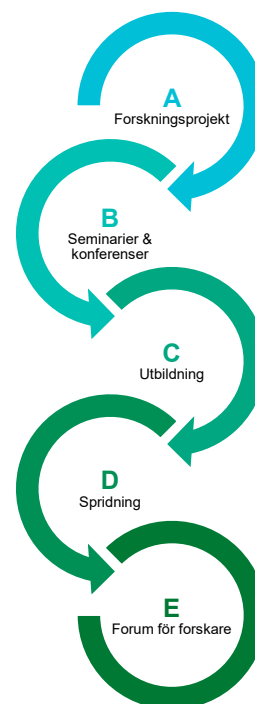
Vi har lång erfarenhet av uppdragsforskning till såväl privata som offentliga organisationer, till exempel riksdag och regering, myndigheter, intresseorganisationer och företag. Våra forskare är också ofta anlitade för specialanpassade föreläsningar och utbildningsdagar, bland annat inom medieindustrin, politik och förvaltning.

Niklas Bolin, Sofie Blombäck, Ingela Wadbring och Lars Nord presenterade DEMICOM för riksdagens konstitutionsutskott under deras besök vid Mittuniversitetet.

Hur DEMICOM arbetar

- A** Vi planerar och genomför regionala, nationella och internationella forskningsprojekt, på eget initiativ eller på uppdrag från andra.
- B** Vi arrangerar intressanta seminarier och konferenser för forskare och forskarstuderande.
- C** Vi undervisar och stöttar studenter som vill sikta mot en forskningskarriär
- D** Vi delar med oss av våra kunskaper och sprider vår forskning genom att medverka som experter i utredningar och medier.
- E** Vi utgör en samlingsplats för forskare inom olika discipliner med fokus på demokrati och kommunikation i det digitala samhället.

DEMICOMs referensgrupp

DEMICOMs ambition är att forskningen ska bedrivas nära, eller i samarbete med branschen. Därför är det mycket viktigt att få kunskap om strömningar och förändringar utanför forskningens värld, och det är där Demicoms

referensgrupp kommer in i bilden. Den är sammansatt av personer med god insikt akademien, samt i medie- och PR-branschens villkor och utmaningar. Uppgiften är att diskutera mål och visioner, omvärldsbevaka samt att ge råd om centrets finansiering.

DEMICOMs externa representanter i referensgruppen är Hans Gennerud, fd VD Gullers Grupp, Eva Hamilton, fd VD Sveriges Television, Jeanette Gustafsdotter, VD Tidningsutgivarna och Hanna Brogren, VD Sveriges Kommunikatörer.

Året i korthet

- I januari fick Demicom anslag från regeringen och kulturdepartementet för att utvärdera valkampanjen i samband med EU-parlamentsvalet senare under året.
- Professor Paolo Mancini, en av de internationellt ledande forskarna inom politisk kommunikation vid universitet i Perugia, blev hedersdoktor vid Mittuniversitetet.
- Två forskare från Demicom deltog på den 69:e ICA konferensen i Washington i maj: Christian T. Nounkeu och Sara Ödmark.
- 18 dagar efter EU-valet presenterades EU-valsrapporten Euroreflections på två olika seminarier (juni). Över 70 verksamma forskare verksamma vid ett 50-tal lärosäten runt om i Europa samarbetade kring analyser och reflektioner om valet.
- Landsbygdens medieskugga och betydelsen av hyperlokala medier var temat för ett seminarium i Almedalen i juni. Det baserades på ett stort forskningsprojekt vid Demicom, och summerade tre års studier. Två forskare från Demicom deltog: Lottie Jangdal och Elisabeth Stúr (projektledare). Seminariet sändes i SVT Forum.
- Läroboken *På väg mot medievärlden 2030. Journalistikens villkor och utmaningar* utkom i sin sjätte upplaga i september. I den diskuteras medieutvecklingen ur ett stort antal aspekter. Ingela Wadbring vid Mittuniversitetet och Gunnar Nygren vid Södertörns högskola var redaktörer, och ytterligare fem forskare från Mittuniversitetet och Demicom deltog med kapitel: Jonas Harvard, Lottie Jangdal, Terje Lindblom, Lars Nord och Torbjörn von Krogh.
- Demicom ordnade 19–20 september en internationell konferens under temat *Journalism from above*. Forskare från hela världen samlades och diskuterade den explosionsartade utbredningen av drönare inom journalistiken. Etiska aspekter, lagstiftning och hur det journalistiska uppdraget kan förändras stod i fokus.
- Riksdagens konstitutionsutskott besökte Demicom i november. De var intresserade av mediernas villkor och den politiska kommunikationen som förändras i snabb takt. Föreläste gjorde Sofie Blombäck, Niklas Bolin, Lars Nord och Ingela Wadbring.
- Demicom fick en ny centrumledare i november. Professor Lars Nord som lett verksamheten i tretton år lämnade över stafettpippen till professor Ingela Wadbring.
- Niklas Bolin fick i december ett nytt forskningsanslag beviljat av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) för att studera medlemmarna i partiernas ungdomsförbund.
- En forskningsartikel skriven av Catrin Johansson, Mittuniversitetet & Jody L.S Jahn, University of Colorado belönades i december med 2019 års Emerald Literati Award för bästa artikel. Den handlade om hur organisationer i krissituationer kan utveckla sin anpassningsförmåga genom god kommunikation.

Forskningsprojekt 2019

Vid DEMICOM pågår ett antal externt finansierade forskningsprojekt inom olika områden. Nedan återfinns 2019 års pågående och påbörjade projekt.

Nya kriser och nya medier

Projektet syftar till att undersöka hur den digitala medieutvecklingen påverkar villkoren för myndigheters kommunikation i samband med kriser. Framförallt den ökade användningen av sociala medier och det allt snabbare tempot i informations- och nyhetsförmedling innebär stora utmaningar för en effektiv kriskommunikation.

Projektet rymmer tre olika delstudier: en systematisk internationell forskningsöversikt på området, en studie av medierapporteringen på digitala plattformar och en studie av kommunikativt ledarskap vid kriser. Projektet genomförs i samarbete med forskarteam från University of Maryland, lett av Dr. Brooke Liu.

Projektid: 2017-2019

Projektledning: Lars Nord

Finansiering: MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och DHS, Department of Homeland Security, USA

Agera

AGERA står för AGEnda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling som RAMverk för samverkan. Detta projekt samlar åtta svenska universitet och högskolor med syftet att utveckla våra lärosätens samverkanskapacitet för att, i förlängningen, stärka våra bidrag till Agenda 2030 och uppfyllandet av de globala målen. Det övergripande målet är att utveckla arbetsätt för lärosäten som, med Agenda 2030 och de globala målen som ramverk, länkar samman interna processer för samverkan med verktyg för att utvärdera och följa upp effekter av samverkan. Från DEMICOM deltar Catrin Johansson och Johan Lilja.

Projektid: 2018-2021

Projektledning: Johan Lilja

Finansiering: Vinnova

Entreprenörskap i lokala medier på landsbygden

Projektet tar avstamp i konsekvenserna av den utveckling som har ägt rum de senaste tio åren på den svenska lokala mediemarknaden då mer än var tredje lokalredaktion lagts ner. Det är ett samarbete mellan Mittuniversitetet och Lunds universitet, samt med ett urval av kommuner, befintliga och potentiella medieentreprenörer på landsbygden från söder till norr.

Ett av målen med projektet är att ta fram strategier och modeller som kan användas inom mediebranschen, för blivande journalister i utbildning och för entreprenörer som på eget initiativ har startat eller tänker starta egna lokala nyhets- och informationsförmedlingar på landsbygden. Resultaten visar hur den lokala journalistiken i områden som har betraktats som för små eller olönsamma för traditionella medier kan vitaliseras och lyftas upp ur medieskuggan.

Projektid: 2016-2019

Projektledning: Elisabeth Stúr

Finansiering: Kampradstiftelsen

Euroflections

Uppföljaren till Snabbtänkt, om det svenska riksdagsvalet 2018, blev Euroflections. Forskningscentret samordnade här 70 bidrag från forskare över hela världen som presenterade rappa analyser av valet och valkampanjen efter bara tio dagar. Analyserna berörde valkampanjerna, väljarna, partierna och medierna.

Projektid: 2018-2021

Projektledning: Lars Nord

Finansiering: Allmänna lärosätesprojektmedlen (ALP)

Värdet av ledarutveckling i kommunikativt ledarskap – en analys av värdeskapande i två företag

Kommunikativt ledarskap har en tydlig koppling till anställdas prestation på individuell, avdelnings- och organisationsnivå. En kommunikativ ledare engagerar medarbetare i dialog, ger och söker återkoppling, involverar medarbetare i beslutsfattandet, och uppfattas som öppen och närvarande.

Företag som tar till sig och använder dessa metoder vill skapa effektiva organisationer, organisationsförändringar och sunda arbetsmiljöer genom att engagera och motivera de anställda. Värdet av kommunikativt ledarskap behöver undersökas mer noggrant för att förstå de processer som leder till ökad nytta för organisationen. I detta forskningsprojekt analyserar vi utvecklingen av det kommunikativa ledarskapet på Sandvik Machining Solutions och AB Volvo för att bättre förstå värdet i de processer organisationerna genomför.

Projektid: 2017-2020

Projektledning: Catrin Johansson

Finansiering: KK-stiftelsen

Utvärdering av särskilda kampanjmedel i valrörelserna 2018-2019

Regeringen har uppdragit åt DEMICOM att utvärdera användningen av de särskilda medlen till partierna för informationsinsatser inför de allmänna valen 2018 och valet till Europaparlamentet 2019.

DEMICOM ska analysera hur partierna använt medlen, vilka väljargrupper som nåtts av informationsinsatserna samt undersöka om insatserna påverkat mottagarna att i ökad utsträckning rösta eller på annat sätt delta i politiken. I uppdraget ingår att göra jämförelser med tidigare forskning om de politiska partiernas valinformation till väljarna samt knyta an till annan relevant forskning om kommunikation i valrörelser. Regeringen anser att en utvärdering är viktig för att förbättra kunskapsunderlaget för att bedöma vilka informationsinsatser som kan påverka benägenheten att rösta. Vidare är en utvärdering väsentlig för att regeringen ska kunna bedöma behovet av framtida satsningar inför kommande allmänna val.

Projektid: 2018-2020

Projektledning: Lars Nord

Finansiering: Regeringen, Kulturdepartementet

Det digitala medielandskapet och lokalvalen 2018

Forskningsprojektet har ett lokalt och regionalt perspektiv på mediernas roll och betydelse i valrörelsen 2018. Projektet genomförs tillsammans med Lindholmen Science Park och Södertörns högskola.

Projektet syftar till att undersöka om de traditionella mediernas bevakning förändrats över tid, vilken betydelse de nya hyperlokala medierna har och vilka skillnader som kan ses mellan olika typer av kommuner/landsting/regioner. Vad sociala medier i relation till traditionella medier med professionell journalistik betyder, hur traditionella medier relaterar till de sociala mediernas plattformar och var medborgarna hämtar sitt underlag för ställningstagandet i de lokala/regionala valen undersöks också i projektet.

Projektid: 2018-2019

Projektledning: Lars Nord och Gunnar Nygren

Finansiering: Anne-Marie och Gustaf Anders stiftelse för mediaforskning

Rykten, oklara situationer och kriskommunikativa dilemman

Projektet undersöker begreppet rykten, mekanismer bakom ryktesspridning och strategier för bemötande av rykten i den digitala mediemiljön. Särskild uppmärksamhet ägnas rykten i samband med krissituationer som är oklara med tanke på uppkomst, omfattning och samhälleliga konsekvenser. Redovisning av projektet sker såväl i inomvetenskapliga som populärvetenskapliga former. I projektet samverkar DEMICOM med Northwestern University, Chicago.

Projektid: 2019–2020

Projektledning: Lars Nord

Finansiering: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Political Parties and their Leaders: Power and Selection in Comparative Perspective

Projektets mål är att utveckla, och empiriskt tillämpa, ett analytiskt ramverk för att undersöka partiledarvalsprocesser och vad dessa säger om partiets interna maktfördelning och partiledarens roll. I projektet samverkar DEMICOMs Niklas Bolin med Södertörns högskola.

Projektid: 2019–2021

Projektledning: Nicholas Aylott

Finansiering: Östersjöstiftelsen

Paolo Mancini ny hedersdoktor vid Demicom

Professor Paolo Mancini från universitet i Perugia utsågs under 2019 till ny hedersdoktor vid Demicom och Mittuniversitetet. Han är en internationellt ledande forskare inom politisk kommunikation, och ständigt refererad till i studentarbeten, böcker och vetenskapliga artiklar.

När hans bok (tillsammans med Daniel C. Hallin) *Comparing media systems: Three models of media and politics* gavs ut 2004, var den banbrytande. Där lanserade en teori om relationen mellan mediasystem och politiska system i västvärlden, som sedan dess diskuterats och utvecklats både av dem själva och andra.

Paolo Mancini har varit en regelbunden gäst hos Demicom under många år, och samarbetat med forskare både ifråga om forskningsprojekt och forskarutbildning.

Dekan Hans-Erik Nilsson utser professor Paolo Mancini till hedersdoktor under ceremonin som hölls i Sundsvall.

Högre allmänna seminarier

Varannan torsdag året om möts forskare och forskarstuderande i seminarier för att diskutera aktuell forskning.

7 februari

Changes in election campaign strategies. Party or media driven?

Niklas Bolin och Kajsa Falasca, Mittuniversitetet
Kommentator: Christian Nounkeu, Mittuniversitetet

21 februari

Comparing the US and Swedish press coverage of fake news related issues in times election campaigns

Christian Nounkeu, Mittuniversitetet

7 mars

Satirists seek hidden topics: The democratic contributions of comedy

Sara Ödmark och Jonas Harvard, Mittuniversitetet

21 mars

Communicative leadership development

Sandra Bergman, Mittuniversitetet
Kommentator: Edith Andresen, Mittuniversitetet

4 april – slutseminarium

Bakom bilderna - Bildjournalistikens och bildjournalisternas ställning i svenska dagspressfältet i mitten av 2010-talet

Terje Lindblom, Mittuniversitetet
Opponent: Jan Fredrik Hovden, universitetet i Bergen

18 april

Campaigning in Spain: Reflections on media and politics ten days before the general election

Karen Arriaza Ibarra, Universidad Complutense de Madrid

2 maj

Ett koncernbygge som raserades av interna maktstrider

Börje Alström, f.d. prefekt

16 maj – halvtidsseminarium

Hyperlocal journalism and PR: Diversity in roles and interactions och Local democracy and the media: Can hyperlocals fill the gap?

Lottie Jangdal, Mittuniversitetet
Opponent: Gunnar Nygren, Södertörns högskola

13 juni – halvtidsseminarium

Making news funny: Differences in news framing between journalists and comedians

Sara Ödmark, Mittuniversitetet
Opponent: Joanna Doona, Lunds universitet

5 september

DEMICOM:s upptaktsmöte

- Forskningsaktiviteter hösten 2019
- Pågående forskning och forskarutbildning
Samtalsledare: Lars Nord, Mittuniversitetet

19 september

Approaches in leadership training: A case study of communicative leadership training

Sandra Bergman, Mittuniversitetet
Kommentator: Christina Grandien, Mittuniversitetet

3 oktober

Minikonferens där alla medverkande gavs möjlighet att presentera ett abstract och få feedback

17 oktober

Pedagogik och utvecklingsarbete

14 november

Social interaction in management group meetings: Problem talk and constructing responsibility

Leena Mikkola, Jyväskylä universitet

28 november

Vita fläckar på mediekartan och hyperlokala medier

Elisabet Stür, Asta Cepatie och Lottie Jangdal, Mittuniversitetet

12 december

Erfarenheter från vetenskapligt redaktörskap

Ingela Wadbring, Mittuniversitetet

På väg att bli licentiater och doktorer

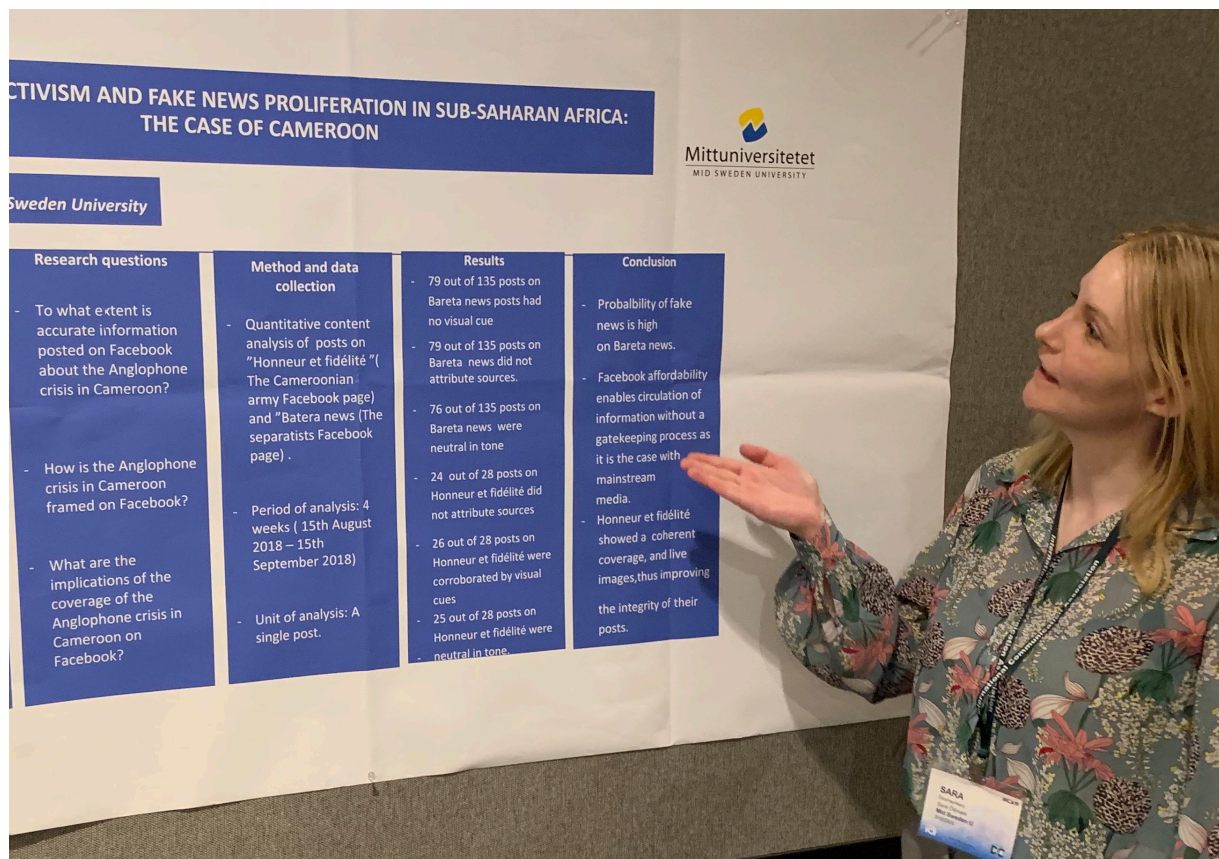
Flera doktorander är knutna till DEMICOM under sin forskarutbildning. De har sin institutionsanknytning i medie- och kommunikationsvetenskap och statsvetenskap.

Eftersom många forskarutbildningsmiljöer är små, krävs det samarbete med andra för att en kritisk massa ska uppstå. Demicom har framför allt två sådana samarbeten. Det ena samarbetet är med universitetet i Perugia, Italien som har pågått sedan 2017. Det andra initierades under 2019, och är ett samarbete med andra medie- och kommunikationsvetenskapliga utbildningar i Sverige, kallat TRAIN.

Doktoranderna är aktiva i forskningen på flera sätt utöver att undervisa och skriva sin doktorsavhandling exempelvis genom att delta i seminarier och skriva andra typer av publikationer än de som berör just avhandlingen.

Doktorandernas avhandlingsprojekt

- Sandra Bergman: kommunikativt ledarskap
- Elin Helgesson: lobbying
- Lottie Jangdal: hyperlokala medier
- Terje Lindblom: bildjournalister och bildjournalistik
- Milda Malling: informella relationer mellan politiker och journalister
- Alexander Ryan: politisk polarisering
- Sara Ödmark: politisk humor

Sara Ödmark presenterar forskning på International Communication of Associations 69:e konferens i Washington DC.

Demicoms ledning

LARS NORD, professor

Lars Nord är professor och forskningsledare i politisk kommunikation vid DEMICOM. Han var verksam som centrumledare fram till oktober 2019. Lars är också en av projektledarna för Euroreflections – ett stort internationellt projekt där DEMICOM samordnade 70-talet europeiska forskares reflektioner kring EU-parlamentsvalet.

INGELA WADBRING, professor

Ingela Wadbring är professor i medietutveckling vid DEMICOM. Hon är också centrum- och forskningsledare vid DEMICOM sedan november 2019. Hennes forskningsintresse är medieförändringar över tid. Under 2019 gav hon bland annat ut boken *På väg mot medievärlden 2030, Journalistikens villkor och utmaningar* tillsammans med professor Gunnar Nygren på Södertörns högskola.

CATRIN JOHANSSON, professor

Catrin Johanson är professor i organisationers kommunikation och forskningsledare vid DEMICOM. Hennes forskningsfokus är kommunikativt ledarskap, kommunikation vid förändringsprocesser, kommunikation för hållbar organisering samt ledarskap och kommunikation vid kriser.

JONAS HARVARD, docent

Jonas Harvard är docent i historia och forskningsledare vid DEMICOM. Hans forskning rör mediehistoria, politisk kommunikation, medieteknologier, telegrafens historia, opinionsbildning och begreppshistoria.

Medarbetare

SANDRA BERGMAN, doktorand

Sandra Bergman är doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap. Hon forskar inom området organisationskommunikation, om hur chefer kommunicerar och hur det är möjligt att utveckla chefers kommunikation.

SOFIE BLOMBÄCK, universitetslektor

Sofie Blombäck är universitetslektor i statsvetenskap. Hennes forskning fokuserar på politiska partier och partisystem, framför allt i Västeuropa. Hon har också intresserat sig för Europaparlamentsval, och hur partier använder sig av sociala medier. För närvarande handlar merparten av hennes forskning om minskad ideologisk polarisering i Västeuropa.

NIKLAS BOLIN, universitetslektor

Niklas Bolin är universitetslektor och docent i statsvetenskap. Politiska partier, högerpopulism, gröna partier, parlamentarism och val är områden som han forskar inom. Under 2019 jobbade han bland annat med Euroreflections, europeiska forskares reflektioner kring EU-parlamentsvalet.

INGELA BÄCKSTRÖM, professor

Ingela Bäckström är professor i kvalitetsteknik. Hennes forskningsfokus är relationen mellan kvalitetsledning och hållbar hälsa. Andra områden som hon forskar på och intresserar sig för är kvalitetsprocesser, lean, kvalitetsprocesser och styrkebaserat ledarskap. Hon ingår i forskningsprojektet Communicative Leadership Development som syftar till att undersöka vilka effekter utbildning i kommunikativt ledarskap kan ha.

KAJSA FALASCA, universitetslektor

Kajsa Falasca är universitetslektor i medie- och kommunikationsvetenskap och har ett forskningsintresse för utvecklingen av strategisk politisk kommunikation i det moderna medielandskapet. Under 2019 jobbade hon bland annat med Euroreflections, ett projekt där man samlade runt 70 forskare i samband med valet till Europaparlamentet.

CHRISTINA GRANDIEN, universitetslektor

Christina Grandien är universitetslektor i medie- och kommunikationsvetenskap. Hon forskar om institutionella och organisatoriska dimensioner av strategisk kommunikation. Hon jobbar med forskningsprojektet MiLo (Miljön i kontrollloopen) på forskningscentrat STC där hon är delprojektledare för ett projekt som handlar om strategisk miljökommunikation.

MARIE GRUSELL, universitetslektor

Marie Grusell är universitetslektor och docent i medie- och kommunikationsvetenskap både vid Mittuniversitetet och Göteborgs universitet. Under 2019 jobbade hon med Euroreflections, ett projekt där man samlade runt 70 forskare i samband med valet till Europaparlamentet.

SOLANGE HAMRIN, universitetslektor

Solange Hamrin är universitetslektor i medie- och kommunikationsvetenskap. Hennes forskning fokuserar på organisationskommunikation, interkulturell kommunikation, strategisk kommunikation och journalistik.

ELIN HELGESSON, doktorand

Elin Helgesson är doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap. Hennes forskning är inriktad på public affairs och lobbying och vilken roll politisk påverkan har i vår demokrati och samhälle.

PERNILLA INGELSSON, universitetslektor

Pernilla Ingelsson är universitetslektor och docent i kvalitetsteknik. Hennes forskning är inriktad på hur organisationer kan arbeta för att skapa och mäta en kultur som ger förutsättningar för en långsiktig och hållbar kvalitetsutveckling. Hon ingår i forskningsprojektet Communicative Leadership Development som syftar till att undersöka vilka effekter utbildning i kommunikativt ledarskap kan ha.

LOTTIE JANGDAL, doktorand

Lottie Jangdal är doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap. Hennes forskningsfokus är hyperlokala medier och deras betydelse i det svenska medielandskapet och för demokratin. Under 2019 publicerade hon två vetenskapliga artiklar i internationella tidskrifter samt samförfattade ett kapitel i boken *På väg mot medievärlden 2030*.

LENA JENDEL, forskningsassistent

Lena Jendel är fil.kand. och forskningsassistent. Hon har under året arbetat tillsammans med professor Lars Nord med utvärderingen av de särskilda kampanjmedlen i valrörelserna 2018-2019. En första rapport lämnades till regeringen i mars 2019.

TERJE LINDBLUM, doktorand

Terje Lindblom är doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap. Hans forskning rör medieutveckling inom bildjournalistik. Under 2019 skrev han på sin avhandling, som han framlägger under 2020. Samtidigt skrev han ett kapitel i boken *På väg mot medievärlden 2030*.

ELISABET LJUNGBERG, universitetslektor

Elisabet Ljungberg är universitetslektor i medie- och kommunikationsvetenskap och forskar inom området politisk kommunikation och socialisation. Under året har hon deltagit i ett forskningsprojekt där hon följer Mittmedias utveckling mellan åren 2017-2020.

LENA LUNDGREN, doktorand

Lena Lundgren är adjunkt och doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap. Hon intresserar sig för forskning som rör det ömsesidiga beroendet mellan organisationers kommunikation och informations- och kommunikationstekniken.

MILDA MALLING, doktorand

Milda Malling är doktorand inom medie- och kommunikationsvetenskap. Hennes avhandlingsprojekt handlar om relationen mellan politiker och journalister med specifikt fokus på de osynliga och informella aspekterna av denna relation.

ANDERS MOSSING, kommunikatör

Anders Mossing arbetar som kommunikatör på kommunikationsavdelningen med övergripande ansvar för forskningskommunikation och är ett stöd i kommunikationsfrågor för DEMICOM.

CHRISTIAN NOUNKEU TATCHOU, forskningsassistent

Christian Nounkeu Tatchou är forskningsassistent och forskningssamordnare och forskar inom politisk kommunikation. Hans forskning inriktar sig på politisk propaganda och fake news.

ALEXANDER RYAN, doktorand

Alexander Ryan är doktorand i statsvetenskap. Hans forskning rör opinioner, väljarbeteende och politiska partier. Under året har han tillsammans med en kollega ansvarat för att sammanställa surveydata för Sveriges medverkan i den femte vågen av European Values Study.

ELISABETH STÚR, universitetslektor

Elisabeth Stúr är universitetslektor i medie- och kommunikationsvetenskap. Hennes forskningsfokus är nyhetsjournalistik och politisk kommunikation. Hon ingår i och leder forskningsprojektet Entreprenörskap i lokala medier på landsbygden som handlar om den svenska lokala mediemarknadens utveckling.

JESPER STRÖMBÄCK, gästprofessor

Jesper Strömbäck är professor i journalistik vid Göteborgs universitet och gästprofessor i medie- och kommunikationsvetenskap vid DEMICOM. Hans forskning rör medialisering, medie- och kampanjeffekter, opinionsbildning och kunskapsresistens.

TORBJÖRN VON KROGH, fil dr

Torbjörn von Krogh är filosofie doktor i medie- och kommunikationsvetenskap. Hans forskning fokuserar mediekritik och mediernas ansvar. Han är redaktör för och skribent i Mediehistorisk årsbok. Under hösten genomfördes bland annat en mötesturné tillsammans med Allmänhetens pressombudsman med nedslag i Malmö, Göteborg och Stockholm.

SARA ÖDMARK, doktorand

Sara Ödmark är doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap. Hon forskar om politisk humor och den professionella komikerns roll i samhällsdebatten. Under 2019 medverkade hon med två kapitel i en bok utgiven av Institutet för mediestudier. Hon deltog också i konferensen ICA i Washington DC i maj.

Journalistik från ovan

Drönare används allt oftare inom journalistiken, vilket ger möjlighet till en ny slags rapportering från ovan. DEMICOM arrangerade en konferens på temat under 2019, med Jonas Harvard som ansvarig.

Vid en internationell konferens på Mittuniversitet den 19–20 september 2019 diskuterades förutsättningarna och villkoren för att använda drönare inom journalistiken, och en rad empiriska fallstudier presenterades.

Slutsatserna från konferensen kan sammanfattas i fyra teman:

- Hur drönare används skiljer sig mellan olika länder, framför allt beroende på olikartad lagstiftning.
- Det har uppstått en mättnadseffekt vad gäller fågelperspektiv inom journalistiken, vilket tyder på passerad "peak drone".
- Det finns en rad etiska aspekter att ta hänsyn till avseende användning av drönare, inte minst inom journalistutbildningar världen över.
- Framtidens drönaranvändning beräknas bli viktigare i 3D-modellering och virtual reality-rapportering än som ett bildmaterial som presenteras direkt för en mediepublik.

Baserat på konferensen kommer en special issue av tidskriften *Media and Communication* att ges ut under 2020 under titeln: *Journalism from Above: Drones, the Media, and the Transformation of Journalistic Practice*.

Deltagare på drönarkonferensen – Quint Randle (US), Marek Vanžura (CZ), Andreas Ntalakas (GR), John V. Pavlik (US), Jonas Harvard (SE), Astrid Gynnild (NO), James F. Hamilton (US), Jorge Cruz (Ecuador), Mats Hyvönen (SE), Megan Duncan (US), Elina Fokiceva (UK), David Blanco Herrero (ES), Catherine Adams (UK) och Terje Lindblom (SE).

Euroflections

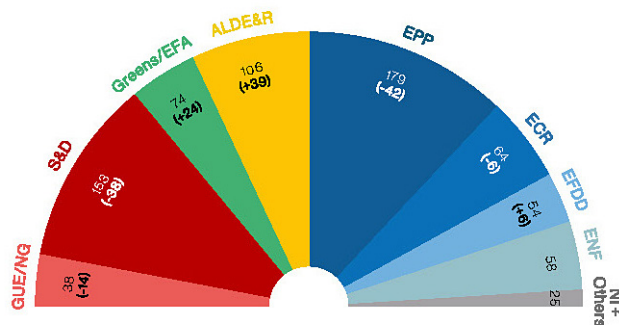
Arton dagar efter valet till EU-parlamentet den 23-26 maj 2019 presenterades *Euroflections* vid ett seminarium i Stockholm. Fler än 70 forskare, verksamma vid omkring 50 lärosäten runt om i Europa samarbetade kring analyser och reflektioner. DEMICOM initierade och koordinerade studien.

I Euroflections återfinns många olika perspektiv: den europeiska kontexten, kampanjerna, medborgarna, partierna och medierna. Huvudresultatet visar att valet till EU-parlamentet inte var ett val, utan snarare 28 ganska olika nationella val. Några europeiska valvindar blåste inte, utan partierna drev sina kampanjer på nationell nivå. Och vilka frågor som var viktiga varierade från land till land.

Att akademiker samlas och gör så snabba analyser är ovanligt. Forskning tar ju som bekant tid. För att det ska vara möjligt, krävs stort engagemang från de forskare som deltar, och att var och en skriver om det den kan bäst. Det gör också att analyserna ofta är resonerande. Djupdykningarna får komma i ett senare skede.

Euroflections bygger på 2018 års framgång, då motsvarande rapport togs fram efter det svenska riksdagsvalet: Snabbtänkt.

Redaktörer och ansvariga forskare: Niklas Bolin, Kajsa Falasca, Marie Grusell & Lars Nord

Resultatet på partigruppsnivå i valet till Europaparlamentet 2019.

Källa: Europaparlamentet

EU-valet.

”Skilda medievärldar splittrar de svenska valrörelserna”

Vår nya studie av valrörelsen 2018 visar dramatiska förändringar av medievanor och kommunikationsmönster. De lokala nyhetsmediernas ställning har försvagats och sociala medier har fått en allt mer central roll: allt fler väljare utnyttjar sociala medier som ingång till nyheter, agendasättare och nav i ett alltmer komplext och splittrat mediesystem, skriver **tre medieforskare**.

DN
DEBATT
20190520

Om en vecka går Sverige till val igen. Inför EU-parlamentsvalet har farhågor som vanligt rests kring människors intresse

för valet och för valdeltagandet. Ett skäl är att detta val inom forskningen i politisk kommunikation oftast karakteriseras som ett andrarangsväl (second-order election) där en negativ spiral av halvhjärtade partikampanjer, ljum mediebevaktning och minskat väljarintresse skiljer valet från det mer dramatiska riksdagsvalet.

I Sverige är inte bara EU-parlamentsvalet utan också valet till regioner och kommuner att betrakta som sådana andrarangsväl. Lokalvalen uppvisar visserligen ett tämligen högt valdeltagande på grund av den gemensamma valdagen, men de lokala och regionala frågorna skymms ofta i debatten där det mesta kretsas kring rikspolitiken och partiledarna. Det är därför intressant att veta hur de svenska väljarna tar till sig information i sådana valrörelser – särskilt som de lokala valen visar en allt större rörlighet med lokala partier och genomslag för lokala konflikter runt till exempel sjukvården.

I dag presenterar vi en ny undersökning om svenskarnas medieanvändning i den lokala valrörelsen 2018. Undersökningen är genomförd i samarbete mellan Mittuniversitetet, Södertörns högskola och Medier och Demokrati vid Lindholmen Science Park. Studien visar dramatiska förändringar av medievanor och kommunikationsmönster som gör det befogat att tala om skilda väljarvärldar i lokala valrörelser. I stort handlar dessa förändringar om att de lokala nyhetsmediernas ställning har försvagats och att sociala medier fått en allt mer central roll där allt fler väljare utnyttjar sociala medier som ingång till nyheter, agendasättare och nav i ett alltmer komplext och splittrat mediesystem. De lokala väljarna befinner sig

Bakgrund. Studien

Studien ”Medierna och lokalvalen” bygger på SOM-undersökningen 2018 med svar från cirka 1700 personer i hela landet. I studien gjordes också innehållsanalyser av lokala medier och Facebook-sidor/grupper i fem kommuner (Huddinge, Sundsvall, Sollefteå, Linköping och Ydre) och tre regioner (Stockholm, Östergötland och Västernorrland).

Samspelet mellan nyhetsmedier och sociala medier är centralt för att förstå hur politiska opinioner uppstår och sprids i den lokala valrörelsen, skriver artikelförfattarna. Foto: Hanna Franzén

numera i helt skilda medievärldar. De som är 50 år och äldre håller fast vid samma mediediet som förr där papperstidningen och lokala nyheter i radio och tv utgör ryggraden. De som är under 50 år föredrar de digitala nyhetssajterna och sociala medier för sin informationsinhämtning – 31 procent använder regelbundet Facebook för att följa den lokala valrörelsen. Bland dem under 30 år är denna plattform den allra mest använda, och där möter användarna såväl länkar till lokala medier och partier som bland annat ”vänner” lägger ut.

De skilda världarna är inte bara påtagliga när det gäller ålder, utan också tydliga i fråga om social bakgrund. Klassmönstren visar sig till exempel i att 49 procent av de som definierar sig som högre tjänstemän följer valrörelsen regelbundet på morgontidningens nyhetssajt, jämfört med 23 procent bland de som definierar sig som arbetarklass. I den senare gruppen är public service, gratistidningar och Facebook de viktigaste källorna till information om den lokala valrörelsen. Även andra sociala medier är betydligt viktigare för de som bor i städer, är yngre och definierar sig som arbetarklass. Det innebär att medieanvändningen inför valet också blivit en klassfråga.

De lokala nyhetsmedierna har förstås inte spelat ut sin roll helt, utan är fortfarande viktiga för de flesta väljare. Men deras ställning har ändå försvagats över tid. Delvis beroende på de ekonomiska utmaningar som branschen ställts inför, och som skapat allt större vita fläckar i det svenska medielandskapet. Men också de kvarvarande nyhets-

lokala journalistiken. Där får medborgarna inte veta så mycket inför valet, och inte heller på de sociala medierna utvecklas någon alternativ offentlighet runt lokala frågor. Partierna använder Facebook som en kanal för enkelriktad valinformation, men debatten saknas till stor del.

Den moderna valrörelsen kännetecknas av att de flesta människor får sin information om valet genom medierna. Direktreklam och dörrknackning är inte utan betydelse, men valkampanjen är i grunden medierad och formas till stor del av vad människor får veta via medierna, vilka mediebudskap de väljer att dela med sig av till andra och hur de relaterar till medieinnehållet i personliga samtal med varandra.

Samspelet mellan nyhetsmedier och sociala medier är därför centralt för att förstå hur politiska opinioner uppstår och sprids i den lokala valrörelsen. Det finns några väljare som bara tar del av nyhetsmedier, och de som bara följer den lokala debatten på sociala medier. En överväldigande majoritet har dock en ”blandad” mediekonsumtion men med varierande tyngdpunkter. Den lokala Facebookgruppen kan i dessa sammanhang varit minst lika viktig som den lokala nyhetssajten eller det lokala partiets hemsida.

Vi ser nu en större fragmentisering av de lokala medievärldarna i valrörelsen än någonsin tidigare. Utvecklingen rymmer som vanligt både möjligheter och problem. Ökat medieutbud och bättre tillgänglighet kan ge fler tillträde till debatten. Algoritmstyrda nyhetsflöden, uppblåsta känslorstomar och bristande faktakoll försämrar samtidigt kvaliteten i det demokratiska samtalet. Insatser för att främja lokal journalistik och fri debatt måste därför bygga på helhetsperspektiv snarare än att stimulera enskilda medietyper. Detta ställer nya krav på både partier och traditionella medier att bidra till den dialog som binder ihop den fragmenterade offentligheten, att bredda debatten och skapa bryggor mellan skilda medievärldar.

Det är en lärdom från den lokala valrörelsen 2018 som med all säkerhet kommer att gälla också vid söndagens EU-parlamentsval.

Lars Nord, professor i politisk kommunikation vid Mittuniversitetet i Sundsvall
Gunnar Nygren, professor i journalistik vid Södertörns högskola
Sanna Volny, adjunkt i journalistik vid Södertörns högskola

Vi ser nu en större fragmentisering av de lokala medievärldarna i valrörelsen än någonsin tidigare.

Det är en lärdom från den lokala valrörelsen 2018 som med all säkerhet kommer att gälla också vid söndagens EU-parlamentsval.

medierna har det tuffare än förr. Nyhetsvärdering och nyhetsurval är inte längre exklusivt förbehållet de lokala redaktionerna. Ingången till nyheterna är många gånger de sociala medierna och där utvecklas också de lokala nyheterna och den lokala politiska debatten med ”vänner” och osynliga algoritmer som gatekeepers. Sammantaget tappar de lokala nyhetsmedierna sin dominerande roll i en kommunikationsmiljö där allt fler gör individuella medieval i ett allt större digitalt medieutbud.

Men skillnaderna är stora mellan olika kommuner: Ett av exemplen i studien är Sollefteå där kampen för sjukhuset och BB fördes med lokala Facebook-grupper som medial plattform. Där möttes medier, aktivister och vissa lokala politiker i ett flöde och en användning i nivå med andra mediala lokala plattformar. Men till skillnad från traditionella medier fanns där ett tydligt syfte att slå vakt om det lokala. I tydlig konkurrens med såväl partiernas kampanjer och de traditionella mediernas bevakning.

Ett annat exempel är Huddinge söder om Stockholm, den 14:e största kommunen i landet där bara två gratisutdelade veckotidningar står för den

Valet till Europaparlamentet.

”EU-valet var mest av allt 28 nationella val”

Trots systemet med toppkandidater och en diskussion om att införa övernationella mandat i Europaparlamentet, tycks få väljare betrakta EU-valet som ett europeiskt val. Det handlar snarare om 28 nationella val och valkampanjer, skriver **fyra svenska forskare** som presenterar en snabbanalys av drygt 70 europeiska forskare.

DN. DEBATT
20190613

EU-valet målades upp som en strid mellan EU-kramare och EU-kritiker. Valresultatet visade dock att det var svårt att peka ut politiska vinnare. Högerpopulistiska framgångar i vissa länder varvades med röda och gröna toppnoteringar på andra håll. EU-länderna går inte i någon särskild politisk riktning, utan utvecklingen spretar åt olika håll och är svårtolkad.

Den här komplexa bilden bekräftas när ledande statsvetare och medieforskare i Europa nu gör en första snabbanalys av EU-valet. I dag publiceras forskningsrapporten "Eurolections. Leading academics on the European elections 2019" där fler än 70 forskare i ett unikt internationellt samarbete lett av Mittuniversitetet kommenterar EU-valet.

Forskarnas slutsats är att EU står inför två stora utmaningar:

- **För det första måste de politiska aktörerna lära sig navigera i ett EU som är mer fragmenterat och splittrat än någonsin tidigare.**
- **För det andra är det långt kvar innan valet till Europaparlamentet kan ses som ett europeiskt val. Det handlar snarare om 28 nationella val och valkampanjer.**

De senaste årens turbulens med bland annat migrationskris, Brexit och Trump verkar ha haft begränsat inflytande på EU-medborgarnas politiska agenda. Några månader före EU-valet rankade väljarna i medlemsländerna i stället ekonomi och tillväxt samt kampen mot ungdomsarbetslöshet högst. Värt att notera var även att klimatfrågan rankades högre än tidigare, medan invandringen rankades lägre än tidigare.

Som politisk organisation kan EU i dag uppfattas som både svagare och mer splittrad än tidigare. Trots det anser merparten av EU-medborgarna att unionen kan spela en viktig roll för att förbättra såväl ekonomiska förhållanden som att hantera gränsöverskridande frågor. Valdeltagandet ökade den här gången också i 20 av de 28 medlemsländerna, vilket visar att fler väljare uppenbarligen tyckte att mer stod på spel i det här valet jämfört med tidigare val till EU-parlamentet. Fler väljare än tidigare föreföll dela åsikten att många viktiga politiska frågor inte har nationella gränser utan behöver hanteras på internationell nivå. Även

Det ökade valdeltagandet bör tolkas med viss försiktighet. Faktum är att många europeiska valkampanjer starkt påverkades av respektive lands nationella politiska agendor och de rådande konflikterna på den nationella nivån, skriver artikelförfattarna.

Foto: Beatrice Lundborg

om valdeltagandet fortfarande är blygsamt jämfört med de flesta nationella valen kan ökningen av valdeltagandet i EU-valet beskrivas som en framgång för unionen.

Samtidigt bör det ökade valdeltagandet och väljarnas intresse för EU-valet tolkas med viss försiktighet. Faktum är att många europeiska valkampanjer starkt påverkades av respektive lands nationella politiska agendor och de rådande konflikterna på den nationella nivån. Mobiliseringen av väljare baseras därför ofta på argument som inte direkt hade bäring på EU utan hade sin grund i nationella politiska frågor. Mot bakgrund av dessa förhållanden bör därför det ökade valdeltagandet i flera fall mest betraktas som en återspegling av den rådande nationella opinionen.

De två stora partigrupperna konservativa EPP och socialdemokratiska S&D går kraftigt bakåt och de EU-kritiska partierna går sammantaget framåt. I Italien blev Lega störst, och i Frankrike lyckades Le Pens Nationell Samling slå Macrons koalition av EU-positiva partier. I Storbritannien vann det nybildade Brexitpartiet fler än en av fyra röster.

Men skrapar vi på ytan framträder en annorlunda bild. Bland vinnarna finns även de två EU-positiva grupperna, liberala Alde och Gröna/EFA. Dessa grupper valframsteg kan ses som en motvikt till dem som vill betrakta valet som en seger för EU-kritikerna. En analys av valresultaten på nationell nivå visar vidare att även om såväl EPP som S&D tappat finns flera vinnare. Ungerska Fidesz lyckades vinna en majoritet av rösterna i sitt land. Trots turbulensen kring den så kallade Ibiza-

gjort både medborgare och partier mindre benägna att kräva ett utträde. Trots dessa positiva tecken för dem som omfamnar tanken på en fortsatt stark union ger analyserna i forskningsrapporten Eurolections också anledning till viss oro.

Innehållet i medlemsländernas valkampanjer var huvudsakligen nationella. Trots systemet med toppkandidater och en diskussion om att införa övernationella mandat i Europaparlamentet, tycks få väljare betrakta EU-valet som ett europeiskt val. Trots den mycket snabba medietvecklingen finns fortfarande ingen verklig inflytelserik europeisk mediemarknad. Och även om valet har vinnare och förlorare på aggregerad nivå, visar en djupgående analys att bilden är mer splittrad än vad den ger sken av. Inom de flesta partigrupperna hittar vi både vinnare och förlorare.

Är det något som de olika valkampanjerna och valresultatet visat, så är det att de nationella frågorna och problemen fortfarande är överordnade det som händer på europeisk nivå. Vi bör därför inte se det nyligen genomförda EU-valet som en stor europeisk händelse, utan mer som 28 olika nationella evenemang som samlats under ett paneuropeiskt paraply.

Sammantaget är resultatet av EU-valet komplex. Precis som i Sverige blir de stora partigrupperna mindre och de små partigrupperna blir större. Aldrig tidigare har vi mött ett så splittrat europeiskt parlament. De stora grupperna förlorade nästan 20 procent av sina platser, vilket innebär att deras sammanlagda makt, för första gången någonsin, saknar majoritet. Detta är förstas en stor händelse. De två dominerande drivkrafterna för den europeiska integrationen kan inte längre fatta beslut utan bifall från minst ett parti. Även om Europaparlamentet är en bastion av förhandlingar och pragmatism är denna situation ny. Vi kommer nu gå in i en turbulent anpassningsfas och det kommer att ta tid innan nya spelregler har introducerats och etablerats.

Niklas Bolin, docent i statsvetenskap, Mittuniversitet
Kajsa Falasca, fil dr i medie- och kommunikationsvetenskap, Mittuniversitetet
Marie Grusell, docent i politisk kommunikation, Göteborgs universitet och Mittuniversitetet
Lars Nord, professor i politisk kommunikation, Mittuniversitetet

EU-länderna går inte i någon särskild politisk riktning, utan utvecklingen spretar åt olika håll och är svårtolkad.

affären gjorde också österrikiska ÖVP ett bra val.

Även i den socialdemokratiska gruppen finns exempel som går mot trenden. Stärkt av ett bra resultat i det senaste nationella valet gjorde det socialistiska PSOE ett exceptionellt bra resultat i Spanien. Dess holländska motsvarigheten PvdA, ett ofta använt exempel på den allmänna socialdemokratiska nedgången i Europa, överraskade och blev landets största parti. Omvänt så finns det flera exempel på bakslag bland de EU-kritiska partierna.

Den vänsterradikala gruppen GUE/NGL är bland valets stora förlorare och är nu den minsta gruppen. Också bland de högerradikala EU-skeptiska partierna finns exempel som går mot den generella trenden. Geert Wilders Frihetsparti förlorar alla sina nederländska platser och Dansk folkeparti förlorade tre av fem röster.

Så även om EU-skeptiska partier har gått framåt, tycks det som om inställningen till EU generellt sett blir mer positiv. På medborgare vill lämna EU och de flesta av de framgångsrika EU-kritiska partierna har skiftat fokus från utträdeskrav till att reformera EU inifrån.

Något paradoxalt tycks Brexit ha

Det ökade valdeltagandet och väljarnas intresse för EU-valet bör tolkas med viss försiktighet.

Replik. DN.se/debatt

"Betygskriterier är mode - normalfördelning är evig" Slutreplik om betygssystemet av Lars Melin (6/6).

"Våra metoder är inga gissningslekar" Slutreplik från Sven-Erik österberg om felaktiga utbetaltningar från välfärdssystemen (2/6).

”Det är som ett inre ljus som tänds, och det är fräckt att vara en del av.”

Medlemsprofil

Viktigt att dra upp de breda penseldragen

Ingela Wadbring: Att skriva om dagens medielandskap är delvis som att skjuta på ett rörligt mål. Jag vill försöka visa hur saker och ting hänger samman – som man ofta gör i läromedel.

Ingela Wadbring skriver läromedel om medier och journalistik. Manusredaktion har intervjuat henne om hennes författarskap.

PROFESSOR Ingela har varit verksam inom akademin under lång tid. I mitten av 1990-talet kom hon in på forskartutbildningen i medie- och kommunikationsvetenskap vid Göteborgs universitet, och ungefär då började hon också undervisa. Hon disputerade 2003 vid samma lärosäte. Nu är hon verksam som professor i medieutveckling vid Mittuniversitetet i Sundsvall.

Hur kom det sig att du började skriva läromedel? Och vilka förlag skriver du för?

– Allra första gången jag kom i kontakt med att skriva läromedel var ungefär 15 år sedan, då jag blev tillfrågad om att bidra i en antologi som gavs ut på Studentlitteratur. Därefter har det blivit ganska många antologikapitel, men också redaktörskap och monografier.

Att skriva om dagens medielandskap är ju delvis som att skjuta på ett rörligt mål. I debatten får man ibland känslan att tekniken styr allt – men gräver man lite i historien samtidigt som man tittar sig omkring så kompliceras bilden. Tekniken är inte den enda drivkraften för medieförändring, utan ekonomi, sociala och politiska förhållanden är också betydelsefulla. Jag tycker att det är både roligt och viktigt att försöka dra upp de breda penseldragen, som man ju ofta gör i läroböcker, för att försöka visa hur saker och ting hänger samman.

Det är framför allt två läroböcker som jag arbetat mycket med. Det mest omfattande arbetet gör jag med monografin *Det svenska medielandskapet. Traditionella och sociala medier i samspel och konkurrens*. Det är ett omfattande standardverk som används på många medieutbildningar, och första upplagan kom redan 1970. Då var jag bara sju år och inte inblandad, men min medförfattare Lennart Weibull var med redan då. Idag är han professor emeritus, då var han en ung doktorand. Jag kom in som medförfattare för drygt tio år sedan, och nu under hösten 2019 arbetar vi med den trettonde

upplagan. Den har legat på många olika förlag – tidigare under titeln *Massmedier* – men finns nu hos Liber. I den försöker vi karaktärisera medielandskapets struktur, med fokus på de medier som bär journalistik på olika sätt.

En annan lärobok jag arbetat mycket med är *På väg mot medievärlden 2030*, som kom i sin sjätte upplaga nu i september 2019 (den första kom 2000). Den redigerade jag tillsammans med Gunnar Nygren som är professor i journalistik på Södertörn. Det är Studentlitteratur som ger ut den. Där försöker vi karaktärisera dagens medielandskap med blick på framtiden: vad kan vi tro ska hända tio år framåt i tiden?

Det är kul att gå tillbaka till gamla upplagor, för det blir så tydligt vad som går att förutsäga och vad som inte går. Jag menar, år 2000 när den första upplagan kom, fanns till exempel inte Facebook eller smarta telefoner. Internet var nytt. Vilken betydelse detta skulle få i våra liv gick inte att gissa. Samtidigt är det slående att det är de försiktiga framtidsprognoserna som varit mest korrekta.

Har du haft anledning att kontakta Läromedelsförfattarna i något sammanhang?

– Nej, det har jag faktiskt inte. Däremot följer jag med stort intresse diskussionen kring digitaliseringen av läromedel.

Vilka goda råd skulle du vilja ge till den som funderar på att ge ut läromedel?

– Bara gör det! Det är roligt och lärorikt. Men se också till att ha ett bra synopsis som hänger ihop, och om det är en antologi, ha tydliga instruktioner till författarna så att boken ändå kan bildas en helhet när den är klar. Det är verkligen inte roligt att upptäcka att förarbetet inte var tillräckligt bra och att kapitel kanske måste utgå.

Att vara akademiker och skriva läroböcker är som bekant ingen lukrativ profession. Så vad är det då som gör det värt att skriva?

– Nej, tyvärr är det varken lukrativt eller särskilt meriterande. Jag tycker ändå att det

är värdefullt av många skäl.

För det första behövs litteratur på svenska om svenska förhållanden, något som ju är på väg att försvinna i och med det alltmer omfattande artikelkrivandet på engelska.

För det andra är det en poäng att kunna berätta om sitt ämnesområde på ett pedagogiskt sätt. Man måste tänka annorlunda än när man arbetar med ett specifikt forskningsprojekt, och jag tror att det är nyttigt att arbeta med många olika genrer.

För det tredje känns det faktiskt som att jag gör mycket mer nytta när jag arbetar med läromedel än med forskningsartiklar – fler läser och använder texterna.

Vad tror du om framtiden för läromedel?

– Jag tror att läromedel alltid kommer att behövas. Även om "allt" finns online krävs det att någon kan visa sammanhang, relatera saker till varandra, berätta en berättelse.

Hur ser en typisk arbetsdag för dig ut?

– Det finns ingen. Dagarna varierar kraftigt, vilket väl är en del av charmen med jobbet att arbeta som lärare och forskare. Något som dock återkommer de allra flesta dagar är möten och mejlhantering. Inget av det är (tyvärr) möjligt att undkomma.

Finns det något speciellt du brinner för?

– Jag vet inte om jag ska säga att jag brinner för något särskilt, men det jag tycker är allra roligast med undervisningen är när man rent fysiskt ser lur polletten trillan ner hos enskilda studenter när de förstår någonting. Det blir oftast tydligt när de skriver uppsats och man har enskild handledning med dem. Det är som ett inre ljus som tänds, och det är fräckt att vara en del av.

Vad gör du när du inte arbetar eller skriver?

– Läser – och skriver sådant som inte kräver fakta, referenser eller fotnoter! Klappar katten, åker på loppisar, jobbar med konst och hantverk av olika slag.

Redaktionen

Reportage från MANUS, Läromedelsförfattarnas förbunds medlemstidning (december 2019).

DEC 2019

Publikationer 2019

Vetenskapliga artiklar

Aylott, N. & Bolin, N. (2019). A party system in Flux: The Swedish parliamentary election of September 2018. *West European Politics*, 42(7): 1504-1515.

Bolin, N. & Aylott, N. (2019). Populist party leadership in Sweden. One of a kind or one in the crowd? *Polish Political Science Review*, 7(1): 24-40.

Bolin, N. & Falasca, K. (2019). Reaching the voter. Exploring Swedish political parties' assessment of different communication channels in three national election campaigns 2010-2018. *Statsvetenskaplig tidskrift*, 121(3): 347-365.

Bolin, N. & Aylott, N. (2019). The price of power: The Swedish Greens in the 2018 parliamentary election. *Environmental Politics*, 28(3): 568-573.

Falasca, K., Dymek, M. & Grandien, C. (2019). Social media election campaigning: who is working for whom? A conceptual exploration of digital political labour. *Contemporary Social Science*, 14(1): 89-101.

Jangdal, L. (2019). Local democracy and the media: Can hyperlocals fill the gap? *Nordicom Review*, 40(2): 69-83.

Harvard, J. (2019) Socialist communication strategies and the spring of 1917: Managing revolutionary opinion through the media system. *Scandinavian Journal of History*, 44(2): 169-192.

Johansson, C., Grandien, C., & Strandh, K. (2019). Roadmap for a communication maturity index for organizations—Theorizing, analyzing and developing communication value. *Public Relations Review*, 45(4): 101791.

Nord, L. & Grusell, M. (2019). 30-second politics, 30 years too late: Political TV advertising in Swedish election campaigns 2006–2018. *Central European Journal of Communication*, 12(3): 282-298.

Böcker

von Krogh, T. (red.). (2019). *Vill medierna ha insyn? Redaktionell transparens, 1880-tal, 1949 och 2007–2009. Mediehistorisk årsbok 2019*. Stockholm: Svensk Mediehistorisk Förening.

Nord, L., Nygren, G. & Volny, S. (2019). *Medierna och lokalvalen 2018. Gamla aktörer på nya digitala arenor*. Stockholm: Södertörns högskola.

Nygren, G. & Wadbring, I. (red.). (2019). *På väg mot medievärlden 2030. Journalistikens villkor och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.

Kapitel i böcker, del av antologier

Bergström, A. & Wadbring, I. (2019). "Människors nyhetskonsumtion." I Nygren, G. & Wadbring, I. (red.). *På väg mot medievärlden 2030. Journalistikens villkor och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.

Blombäck, S. (2019). "Populism as a challenge to liberal democracy in Europe". In Bakardijeva Engelbrekt, A., Bremberg, N., Michalski, A. & Oxelheim, L. (Eds.). *The European Union in a Changing World Order: Interdisciplinary European Studies*. Palgrave Macmillan.

Blombäck, S., Ravik Jupskås, A. & Hinnfors, J. (2019). "United or divided? Preferential agreement among party members." In Demker, M., Hediari, K. & Kosiara-Pedersen, K. (Eds.). *Nordic Party Members: Linkage in Troubled Times*. ECPR Press/Rowman & Littlefield International.

Bolin, N., Kosiara-Pedersen, K. & Kristinsson, G. H. (2019). "Nordic party membership trends." In Demker, M., Hediari, K. & Kosiara-Pedersen, K. (Eds.). *Nordic Party Members: Linkage in Troubled Times*. ECPR Press/Rowman & Littlefield International.

Bolin, N. & Kosiara-Pedersen, K. (2019). "Party members' perception of intra-party democracy." In Demker, M., Hediari, K. & Kosiara-Pedersen, K. (Eds.). *Nordic Party Members: Linkage in Troubled Times*. ECPR Press/Rowman & Littlefield International.

Bolin, N. (2019). "Partiernas interndemokrati." I Hagevi, M. (red.). *Partier och partisystem*. Lund: Studentlitteratur.

Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M. & Nord, L. (2019). "More like 28 national elections than one European election." In Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M. & Nord, L. (Eds.). *Euroreflections. Leading Academics on the European Election 2019*. Sundsvall: Mittuniversitetet, Demicom.

Bolin, N. (2019). "The end of the big-party era?" Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M. & Nord, L. (Eds.). *Euroreflections. Leading Academics on the European Election 2019*. Sundsvall: Mittuniversitetet, Demicom.

Bolin, N., (2019). "The Centre party and the Liberals. The Swedish members of the Liberal party family?" In Close, C. & van Haute, E. (Eds.). *Liberal Parties in Europe*. London: Routledge.

- Falasca, K. (2019). "Trends and challenges in the field of political communication." I Jacobsson, R. (red.). *Thule: Kungl. Skytteanska Samfundets årsbok 2019*. Umeå: Kungl. Skytteanska Samfundet.
- von Krogh, T. (2019). "Ansvaret och etiken utmanas online." I Nygren, G. & Wadbring, I. (red.). *På väg mot medievärlden 2030. Journalistikens villkor och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.
- von Krogh, T. (2019). "Öppenhetens historia och motiv." I von Krogh, T. (red.) *Mediehistorisk årsbok 2019*. Stockholm: Svensk Mediehistorisk Förening.
- von Krogh, T. (2019). "Gösta Wernlöf – brottsreportern som slutade skriva." I von Krogh, T. (red.). *Mediehistorisk årsbok 2019*. Stockholm: Svensk Mediehistorisk Förening.
- von Krogh, T. & Svensson, G. (2019). "Media accountability instruments concerning immigration and the polarization of trust in journalism in Sweden." In Eberwein, T., Fengler, S. & Karmasin, M. (Eds.). *Media Accountability in the Era of Post-Truth Politics. European Challenges and Perspectives*. London: Routledge.
- von Krogh, T. & Svensson, G. (2019). "Medier om medier. En ovanlig kvantitativ översikt av svenska mediers bevakning av sig själva." I Truedson, L. (red.). *Nyheter – alltmer en tolkningsfråga? Mediestudiers innehållsanalys 2007–2018*. Stockholm: Institutet för mediestudier.
- von Krogh, T. & Svensson, G. (2019). "Medieetik, mediekritik och ansvar." I Karlsson, M. & Strömbäck, J. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Nord, L. & Ots, M. (2019). "Politiken och journalistiken" I Nygren, G. & Wadbring, I. (red.). *På väg mot medievärlden 2030. Journalistikens villkor och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.
- Nord, L. (2019). Partiernas inför väljarna: valkampanjer. I Hagevi, M. (red.). *Partier och partisystem*. Lund: Studentlitteratur.
- Nord, L. (2019). "Journalistiska drev och skandaljournalistik." I Karlsson, M. & Strömbäck, J. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Nounkeu Tatchou, C. (2019). "Fake news: Social media giants did not do enough." In Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M. & Nord, L. (Eds.). *Euroreflections. Leading Academics on the European Election 2019*. Sundsvall: Mittuniversitetet, Demicom.
- Nygren, G. & Wadbring, I. (2019). "Förändring och tröghet: framtidsspaningens svåra konst." I Nygren, G. & Wadbring, I. (red.). *På väg mot medievärlden 2030. Journalistikens villkor och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.
- Wadbring, I. (2019). "Långt från lagom – svenska nyhetskonsumenter i ett internationellt perspektiv." I Truedson, L. (red.). *Mediestudiers årsbok. Tillståndet för journalistiken 2018/2019*. Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Wadbring, I. (2019). "Varför läser tidningarna in sitt innehåll om de står i demokratins tjänst? Om bokstäver och siffror, journalistik och affärsmodeller." I Truedson, L. (red.). *13 vassa frågor om journalistik – med svar som inte stryker medhårs*. Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Wadbring, I. & Andersson, U. (2019). "Journalistiken och marknaden." I Nygren, G. & Wadbring, I. (red.). *På väg mot medievärlden 2030. Journalistikens villkor och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.

Wadbring, I. & Bergström, A. (2019). "Medieanvändningen och dess mekanismer." I Karlsson, M. & Strömbäck, J. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur.

Wadbring, I. & Jangdal, L. (2019). "Det journalistiska innehållet." I Nygren, G. & Wadbring, I. (red.). *På väg mot medievärlden 2030: Journalistikens villkor och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.

Wadbring, I. & Ödmark, S. (2019). "Den virala vinden. Om de nyheter som lajkas, delas och kommenteras." I Karlsson, M. & Truedson, L. (red.). *Nyheter – allt mer en tolkningsfråga? Mediestudiers innehållsanalys 2007–2018*. Stockholm: Institutet för mediestudier.

Ödmark, S. (2019). "Komikern som nyhetsförmedlare." I Karlsson, M. & Truedson, L. (red.). *Nyheter – allt mer en tolkningsfråga? Mediestudiers innehållsanalys 2007–2018*. Stockholm: Institutet för mediestudier.

Konferensbidrag

Bergman, S. (2019). *The role of communication professionals as trainers*. Nordmedia: Communication, Creativity & Imagination - Challenging the Field, Malmö.

Bolin, N. & Blombäck, S. (2019). *The discouraging effect of the radical right. An experimental study of the importance of party cues on voters' assessment of political proposals*. Statsvetenskapliga förbundets årsmöte, Norrköping.

Bäckström, I., Ingelsson, P., Johansson, C., Hamrin, S. & Bergman, S. (2019). *Communicative Leadership development conduction to impact on quality culture and co-worker health*. I 22nd QMOD conference on Quality and Service Sciences ICQSS 2019: Leadership and strategies for Sustainable Quality and Innovation in the 4th Industrial Revolution, Krakow.

Grusell, M. & Nord, L. (2019). *Intimate Instagram: Pictures of Swedish political party leaders in the 2018 national election campaign*. International Association for Media and Communication Research Conference, Madrid.

Hamrin, S. (2019) *Communicative leadership and inclusion in workplaces: Leading ethnically diverse groups*. American National Communication Association Conference, Baltimore.

Jangdal, L. (2019). *The watchdog that barks when needed*. Nordmedia: Communication, Creativity & Imagination - Challenging the Field, Malmö.

Nord, L. & Grusell, M. (2019). *The whys of political professionalization: Experiences from a decade of inside information exchange with party campaign managers in Sweden*. International Association for Media and Communication Research Conference, Madrid.

Nord, L. (2019). *Just in time: Comparing party professionalization in different EWU campaign contexts in Sweden 2009–2019*. International Conference on 2019 European Elections, Nice.

Nounkeu Tatchou, C. (2019). *Press coverage of 'fake news' in election campaigning: The US and Sweden in a comparative perspective*. Nordmedia 2019: Communication, Creativity & Imagination - Challenging the Field, Malmö.

Svensson, G. & von Krogh, T. (2019). *Journalism on journalism – glimpses of a neglected beat in Swedish news journalism*. Nordmedia: Communication, Creativity & Imagination - Challenging the Field, Malmö.

Stúr, E. & Cepaite-Nilsson, A. (2019). *Participatory action research in hyperlocal media studies: Reflection on methodology*. Nordmedia: Communication, Creativity & Imagination - Challenging the Field, Malmö.

Wadbring, I. (2019). *Low news interest or low willingness to pay? Youth and online news*. Nordicom: Behind the Paywall. A Cross-Thematic Conference on the Implications of the Budding Market for Paid Online News, Göteborg.

Ödmark, S. (2019). *The comedian as a journalistic actor: Self-perceptions and ideals of political satirists*. International Communication Association, Washington DC.

Ödmark, S. (2019). *Challenging consensus: Three comedy controversies and what they tell us about the double-edged sword of humour*. Nordmedia: Communication, Creativity & Imagination - Challenging the Field, Malmö.

Rapporter

Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M. & Nord, L. (Eds.) *Euroreflections. Leading academics on the European elections 2019*. Sundsvall: DEMICOM, Mid Sweden University.

Jendel, L. & Nord, L. (2019). *Ett stöd för demokratin. En studie av partiernas informationsinsatser i samband med de allmänna valen 2018*. Sundsvall: DEMICOM, Mittuniversitetet.

von Krogh, T. (2019). *Allmänhetens Pressombudsman 50 år*. Stockholm: Allmänhetens Pressombudsman.

Nord, L. (2019). *Jämlikheten i det medialiserade samhället. Underlagsrapport till Jämlikhetskommissionen*. Stockholm: Jämlikhetskommissionen, Finansdepartementet.

Övrigt

Bolin, N. (2019). Book review: Nordic nationalism and right-wing populist politics: Imperial relationships and national sentiments. *Party Politics*, 25(6): 864-865.

Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M. & Nord, L. (2019). "What happened in the European Elections? 70 academics share their reflections". *The Big Q*, 18 June.

Bolin, N., Falasca, K., Grusell, M. & Nord, L. (2019). "EU-valet var mest av allt 28 nationella val". *DN debatt*, 12 juni.

Nord, L. & Nygren, G. (2019). "Skilda medievärldar splittrar de svenska valrörelserna". *DN Debatt* 20 maj.

 MITTUNIVERSITETET

Holmgatan 10 | 851 70 Sundsvall
Tel. 010-142 80 00 | miun.se/demicom